

Möysän asukasilta

Aika	14.3.2024 klo 17.00–19.00
Paikka	Möysän koulu ja Teams
Läsnä	Juuso Heinämäki, Ilona Reiniharju, Markus Lehmuskoski, Tuomas Helin, Roosa Ruotsalainen, Pirkko-Leena Jakonen

Muistion sisältö:

1. Tilaisuuden tarkoitus ja avaus
2. Esitykset ja yhteenveto
3. Kysymykset ja kommentit
4. Suunnittelijoille jätetty taustatieto lomakkeella

1. Tilaisuuden tarkoitus ja avaus

Kaupunkisuunnittelu järjesti yhdessä keskustan kumppanuuspöydän kanssa asukastilaisuuden Möysän koululla. Asukasillassa esiteltiin kolme työn alla olevaa kaavatyökohdetta Möysän liikenneympyrän läheisyydessä. Myös Lahden museot esittelevät tilaisuudessa näkökulman alueen kehitykseen. Tilaisuus alkoi kumppanuuspöydän järjestämällä Kerro pois! -kahveilla, jonka yhteydessä oli mahdollista keskustella ja tutustua suunnitelmiin. Tilaisuudessa kerättiin asukkailta runsaasti kommentteja ja taustatietoa. Tämä tilaisuuden muistio on välitetty kaupunkisuunnittelun asiantuntijoille ja se on tallennettu löydettäväksi myös tulevinä vuosina.

Esitykset ja yhteenveto

Kaavoitusarkkitehti Tuomas Helin esitteli Ruolan ostoskeskuksen tontin kaavoitusta. Yksityinen hakija haluaa muuttaa tontin asemakaavaa sopivammaksi uusille kaupan palveluille. Uudet palvelut edellyttäisivät nykyisen ostoskeskuksen purkamista, joka on laajan peruskorjauksen tarpeessa. Asemakaavoituksen edetessä on tärkeää selvittää alueen kulttuurihistorialliset arvot.

—

Asemakaava-arkkitehti Markus Lehmuskoski esitteli vanhan Möysän Esson tontille tehtyjä suunnitelmavaihtoehtoja, joissa alueelle on luonnosteltu kaksi yhdeksänkerroksista asuinkerrostaloa. Vaihtoehdot poikkeavat toisistaan siten, että toisessa rakennukset ovat kiinni toisissaan leveämpänä, yhtenäisenä massana ja toisessa kahtena erillisenä massana. Rakennusoikeus molemmissa vaihtoehdoissa on yhteensä 5600 k-m².

Vanhan VPK:n tontin ympäristössä tavoitteena on muuttaa alue ikäihmisten yhteisöllisen asumisen kohteeksi. Tilaisuudessa esiteltiin ratkaisua, jossa uudisrakentaminen olisi enintään nelikerroksista ja sijoitettu siten, että rakennukset suojaavat piha-aluetta ja takana olevia asuinrakennuksia liikennemelulta. Luonnoksessa kokonaisrakennusoikeus on 6000 k-m².

—

Lahden museoiden rakennustutkija Roosa Ruotsalainen esitteli Ruolan alueen historiaa. Alue on esimerkki aluesuunnittelusta ja sen ostari hieno esimerkki 1960-luvun ostariarkkitehtuurista. Möysänkatu 3-5 kiinteistöille ei toistaiseksi ole esitetty investointeja säilyttämiseksi. Kaavoituksen pohjaksi on selvitettävä rakennusten kulttuurihistoriallinen arvo

—

Kysymysosiossa nostettiin esiin lisääntyvä liikenne alueella ja muun muassa koululaisten liikenneturvallisuus. Tämä tärkeä aihe huomioidaan yksityiskohtien suunnittelussa, esimerkiksi Mikonkadun liittymän osalta. Lahden kaupunki panostaa koululaisten liikkumiseen ja koulumatkojen turvallisuuteen.

Myös pysäköintipaikkojen riittävyys nousi esiin keskusteluissa. Uudisrakentamisessa pysäköinti sijoitetaan tontille. Nykyisen ostarin eteläpuolella sijaitsevat Hiidenkivi yhtiön autopaikat on huomioitu suunnitelmissa ja ne säilyvät edelleen.

Kommenteissa toistui huoli palvelujen säilymisestä alueella. Apteekki, kukkakauppa, ravintolapalvelut ja R-kioski postipisteineen koetaan tärkeäksi alueen ikääntyneille asukkaille ja alueen yhteisöllisyydelle. Ostari on laajan peruskorjauksen tarpeessa. Mahdollinen korjaus nostaisi yrittäjien tilavuokria, joten palveluiden säilymistä ei voi taata edes peruskorjausta tekemällä. Uusi kaavamuutos varmistaisi palveluiden löytymisen alueelta osittain.

Osallistujien viesti oli, että yksi kauppa ei korvaa nykyistä palvelutarjontaa. Liiketiloja ideointiin myös uudisrakennuksiin tai esitettiin, että osa ostarista säilytetään. Kysyttiin myös, voisiko ostarin alueelle sijoittaa asumista. Alue kokonaisuutena ostoskeskuksineen nähdään kulttuurihistoriallisesti arvokkaana ja suojelun arvoisena. Jos uutta rakennetaan, sen tulee sopia tyyliin. Tulevasta kaavaluonnoksesta nähdään alustavasti, miltä rakennus näyttäisi kaupunkikuvassa.

Tilaisuudessa ideoitiin, että uudisrakennusten nimistö voisi kunnioittaa alueen paikannimien historiaa. Alueelle kaavailtiin myös kansallista kaupunkipuistoa ja esitettiin myös, voisiko ostoskeskuksen säilymistä edistää joukkorahoituksen avulla.

2. Kysymykset ja keskustelu

Tilaisuudessa tulleet kysymykset sekä ennakkokysymykset on kirjattu tähän osioon.

Kysymys: Hei, onko kaupunki ajatellut mahdollisuutta suojella museoviraston toimesta (yhteistyöllä) historiallisesti merkittävää ostoskeskusta Lahdessa. Möysän alueella on jo valmiiksi suojellut esim. Ruolan tornitalot. Voisiko EU- olla osarahoittaja hankkeessa, joka voisi toimia Lahden kansallisena kaupunkipuistona (alueella mm. Lehmusreitti, Joutjärven ympäristömetsät ja Ruolan ostoskeskuksen kulttuurihistoriallinen alue, jonka kykenee ilmaisemaan kaupungiksi kehittymistä - tuleehan jo sana Möysä köyhien ihmisten asumuksista. Lisäksi Ruolan harjut olivat kansalaissodassa merkittävä taistelutanner. Mielestäni Ruolan alueen hienoa kokonaisuutta ei pidä uhrata ruman latomaisen rakennuksen ja autojen parkkipaikkojen tähden (Lidl) Alueella on myös hyvä säilyttää siellä olevat palvelut, joita etenkin vanheneva autoton väestön osa tarvitsee.

Vastaus: Ruolan tornitalot ja ostoskeskus ovat yhtä kokonaisuutta, jotka ovat rakentuneet kerralla. Yksittäisinä rakennuksia alueilla ei ole suojeltu, mutta alue on kokonaisuudessaan luokiteltu maakunnallisesti arvokkaaksi kohteeksi. Asemakaavamuutosten yhteydessä tutkitaan ja päätetään yksittäisten rakennusten suojelusta asemakaavatasolla.

Kysymys: miksi VPK:n tontti annettiin mennä purkukuntoon, eikä rakennuksia peruskorjattu kun siihen oli mahdollisuus? Kaupunki menettää taas historiaansa, kun vanhoja rakennuksia puretaan uusien tieltä. Ei Ei Ei ja vielä kerran Ei, Ruolan ostoskeskusta ei saada purkaa tulevan lidln tieltä, kuka on vastuussa päätöksestä?

Vastaus: Rakennuksissa todettiin sisäilmaongelmia, mistä syystä niiden käyttö jouduttiin lopettamaan. Rakennusten kunnostus vaatisi erittäin suuria ja laajoja korjaustoimia. Rakennusten suojelusta päätetään tekeillä olevan asemakaavatyön kautta, kun rakennushistoriaselvitys valmistuu. Ruolan ostoskeskuksen purkua toivoo rakennuksen omistajat, jotka myös vastaavat rakennuksen kuluista, kunnossapidosta ja korjauksista.

Kysymys: On hyvä, että VPK tontti tulee uuteen käyttöön. Kun katselee ympärille, niin tällä alueella on 3-4 kerroksisia kerrostaloja ja pientaloja. Olen keskustellut muiden täällä asuvien kanssa, olemme sitä mieltä, uudet rakennukset eivät saa olla neljää kerrosta korkeampia. Onnistuuko?

Vastaus: Korttelin suunnittelua on jatkettu luonnosvaiheen palautteen jälkeen juuri nelikerroksisen ratkaisun pohjalta. Uusi luonnos lähetetään osallisille, kun rakennushistoriaselvityksen kautta saadut tiedot ovat käytettävissä ja rakennussuojelukysymykseen pystytään ottamaan kantaa.

Kysymys: Onko mahdollista, että säilytetään nuo arvokkaat kohteet tulevaisuudessa kunnostettuna jolloin monelle jää hyvä mieli?

Vastaus: (VPK:n tonttia koskien) Vanhojen rakennusten kunnostaminen on tässä tapauksessa hyvin kallista ja edellyttää isolta osin rakennusten rakenteiden uusimista. Kuntoselvitysten mukaan esimerkiksi alapohjat, seinät, vesikatto, ikkunat ja ovet tulisi uusia, jolloin vanhasta rakennuksesta jää hyvin vähän jäljelle. Rakennukset on tiettävästi rakennettu alun perin teollisuuskäyttöön, jolloin niiden rakenteet eivät sovellu sellaisenaan esimerkiksi asuinkäyttöön. Ruolan ostoskekuksen ja Möysän liiketalon korjaaminen ja kunnostaminen ovat rakennusten omistajien investointeja ja päätöksiä - yksityisenä toimijana nämä ovat heidän vastuullaan.

Kysymys: VPK:n tontin osalta kysymyksiä: Mihin perustuu kaavoittajan keksimä suhteeton rakennusoikeus ja suunniteltu kerrosluku? Tällä hetkellä vanhat rakennukset ovat vain 2- kerroksisia ja soveltuvat ympäristöön, joka myös vanhassa kaavassa merkitty rakennusoikeus 800m² kahteen kerrokseen. Nyt suunniteltu yli 4000m²

Vastaus: Syyskuussa 2023 esillä olleessa kaavaluonnoksessa esitetty kerrosluku 6 ja rakennusoikeus 6 500 k-m² perustui hankkeessa mukana olevan säätiön lähtökohtana esittämään tavoitteeseen. Saadun palautteen perusteella sekä rakennusoikeutta että kerroslukua on tarkoitus laskea.

Kysymys: Miksi vanhan omakotitalo alueen keskelle halutaan kerrostaloja, jotta saadaan säätiölle väkisin tehtyä kerrostalokaava. Kaavoittajalla oli ajatus alunalkaen kaupunkipientaloista, joka olisi ollut täydellinen tuolle alueelle.

Vastaus: Kyseiselle paikalle on kaupunkisuunnittelussa ideoitu useita erilaisia käyttötarkoituksia, myös uutta market-rakennusta. Kaupungin kannalta on tärkeää, että tehtävä kaava on toteutuskelpoinen. Tähän säätöön kanssa tehdyllä yhteistyösopimuksella tähdätään. Kaupunkientaloille ei ollut rakentajaa tiedossa.

Kysymys: Kaavoittaja mainostaa ottavansa asukkaat huomioon suunnittelussa. Lausuntokierroksella ympäristön asukkaat antoivat 8 sivua palautetta suunnitelmista. Ja myös hyviä suunnitelmaratkaisuja arkkitehtikuvineen kaavoitukseen. Kaavoittaja ei ole vienyt yhtään asiaa suunnitelmiin! Miksi?

Vastaus: Luonnosvaiheessa saatu palaute on vaikuttanut olennaisesti suunnitteluun. Kaavatyötä on tarkoitus jatkaa siten, että rakentaminen on toiveiden mukaisesti matalampaa ja rakennusoikeutta on vähemmän. Jatkosuunnittelussa rakennusten sijoittelussa on hyödynnetty saatuja ideoita siten, että uudisrakennukset sijoittuvat lähemmäs Karjalankatua muodostaen suojaavan, yhtenäisen massan piha-aluetta ja kadun toisella puolella olevia asuintaloja vasten. Kommenttien ja tehtyjen muutoksien vuoksi tontin suunnitelmaluonnos tuotiin uudelleen nähtäville.

Kysymys: Miksi kaava tuodaan asukasiltan sellaisena, että itse kaava arkkitehti valittaa kaavan keskeneräisyyttä. Missä ammattitaito?

Vastaus: Kaavatyön keskeneräisyys on lähtökohtaisesti hyvä asia osallistumismahdollisuuksien kannalta. Kaupunkisuunnittelun tapana ei siis ole esittää osallisille valmiita suunnitelmia, joihin ei voi enää vaikuttaa. Kaupunkia suunnitellaan siis yhdessä.

Kysymys: Miksi kaavoittaja ei ole etukäteen tehnyt kaavaluonnosta, jossa olisi jo otettu kantaa liikenteen osalta, rakennushistoriallisia selvityksiä, pysäköinnin osalta selvitystä, korkeiden rakennusmassojen muodostamat varjot ja näkymähaitat? Nämä kuitenkin kaavoittaja vaatii yksityiseltä rakennuttajalta. Kaavoittaja vaatii yksityiseltä kaavamuutoshakijalta havainnekuvia, luonnoskuvia, pihasuunnitelmia, rakennusten sijainnin määrittelyjä yms., jotta kaavan toteuttamiskelpoisuutta voidaan arvioida. Nyt ei ole mitään näistä ollut esillä.

Vastaus: Kaavaprosessi muodostuu useasta vaiheesta, jossa usein maanomistajan, tai tässä tapauksessa yhteistyökumppanin, alkuperäisistä tavoitteista yhteistyössä ja selvityksiin perustuen edetään kohti lopullista kaavaehdotusta. Syyskuussa 2023 oli esillä luonnos, joka ei tarkoittanut

valmista suunnitelmaa. Havainneaineistoa, selvityksiä, osallistumista ja suunnitelmia tehdään ja tarkennetaan kaavatyön edetessä.

Kysymys: Miksi kaupunki rikkoo MRL 54 §, jossa naapuruston elinympäristön laatua heikennetään korkeiden rakennusten näkö ja valo esteellä?

Vastaus: Kaavatyötä on tarkoitus jatkaa sellaisen ratkaisun pohjalta, jossa kerrosluku olisi neljä ja rakennusoikeus aiemmin esitettyä pienempi. Myös rakennusten sijoittamista tontille on tarkoitus ohjata niin, että haitta ympäristöön on mahdollisimman pieni. Tavoitteena on löytää toteutuskelpoinen mutta samalla ympäristöönsä sopiva ratkaisu.

Kysymys: Miksi kaavoittaja tehnyt ala arvoista työtä tämän kohteen osalta omassa työssään? Miksi esitellään kolme kaavakohdetta niin, että keskusteluaikaa varattu puoli tuntia kolmelle kaavalle?

Vastaus: Kaavatyöt ovat luonnosvaiheessa ja kesken, eikä kaikkea selvitys- ja vuorovaikutustyötä ole vielä ehditty tekemään. Keskeneräisyys on lähtökohtaisesti hyvä asia osallistumismahdollisuuksien kannalta. Kaavaprosessi kuitenkin jatkuu ja tarkoitus on löytää sekä toteuttamiskelpoinen että mahdollisimman hyvin ympäristöönsä sopiva ratkaisu. Halusimme yhdistää kolme kaavatyökohdetta yhteen tilaisuuteen, koska ne kaikki liittyvät oleellisesti alueen kokonaisuutukseen liikenneympyrän läheisyydessä. On mahdollista, että kaavatyökohteista järjestetään vielä omia asukastilaisuuksia suunnitelmien edetessä, jos tarve vaatii. On totta, että yhteistä keskusteluaikaa tilaisuudessa oli yksittäistä kaavatyökohteen osalta tavallista vähemmän. Tämän vuoksi tilaisuudessa oli mahdollista tutustua havainnekuviin ennen esittelyä ja yhteisen keskustelun jälkeen. Lisäksi kysymyksiä ja kommentteja oli mahdollisuus jättää tilaisuuden yhteydessä myös kirjallisesti lomakkeella, jos omalle puheenvuorolle ei löytynyt sopivaa hetkeä.

Kysymys: Kaupunkikuvallisesti iso marketti ja laaja p-alue eivät sovi olemassa olevaan Möysän kaupunkirakenteeseen. Tätä teidän on tutkittava kaupunkiympäristön näkökulmasta!

Vastaus: Kaupunkirakenteellisesta näkökulmasta Ruolan ostoskeskus ja Möysän liiketalo ovat itsessään viereisiä rakennuksia matalampia ja niiden edessä Karjalankatua ja Viipurintietä vasten sijaitsee jo nykyisin laaja asfaltipintainen pysäköintialue. Nykyiset rakennukset ovat kuitenkin monimuotoisia ja huomattavasti vaihtelevampia kuin tässä ajassa toteutettavat ja kauppojen suosimat suorakulmaiset kaupparakennukset. Tämän vuoksi alueelle hakevalle kaupalle asetuu selkeästi julkisivu- ja kaupunkikuvavaatimuksia - myös pysäköintialueen istutusten ja puiden määrää tulee lisätä nykyisestä.

Kysymys: Vanhan VPK:n tontille alkujaan suunniteltiin korkeat rakennukset, taisivat olla 7 kerroksisia. Nyt huomaisin, annetun palautteen mukaan kerroksia on pudotettu. Kun katsotte ympärille, niin Karjalankadun varren kerrostalot taitavat olla 3-4 kerroksisia. VPK:n tontille tulevien rakennusten tulee noudattaa samaa linjaa, kaupunkikuvallisesti mutta myös siksi, että eivät varjosta Möysänkadun pohjoispuolen pientaloja. Miten tuollaisten isojen rakennusten liikenne hoidetaan, ettei Möysänkadun kevyenliikenteen kulku vaarannu? Jos ko tontille rakennetaan, pitää tontille määrätä kasvillisuutta niin tontin pohjois kuin eteläpuolelle.

Vastaus: Saadun luonnosvaiheen palautteen perusteella VPK:n tontin kaavaa on tarkoitus jatkaa sellaisen ratkaisun perusteella, jossa kerrosluku olisi neljä ja rakennusoikeus aiempaa luonnosta pienempi. Myös istutusten ja pihan käsittelyn laadusta ja määrästä on tarkoitus määrätä kaavassa tarkemmin. Liikennöinnin sujuvuus varmistetaan osana kaavatyötä ja tarvittaessa katualueiden mitoitustakin on mahdollista muuttaa, mikäli se nähdään tarpeelliseksi. Liikennesuunnittelijoiden asiantuntemusta hyödynnetään siis jo kaavoitusvaiheessa.

Kysymys: Mössön kaava, onko siinä tehty kaupunkikuvallista tarkastelua? Eihän sen rakennuksen pidä olla samankokoinen kuin Karjalankadun toisessa päässä on! Siellähän vierellä on korkeita kerrostaloja kaupunkimaisessa rakenteessa. Mössön ympäristö on matalasti rakennettua.

Vastaus: On totta, että rakennettu ympäristö Karjalankadun itä- ja länsipäissä on erilaista ja rakentaminen on tiiviimpää ja korkeampaa lähempänä keskustaa. Siinä mielessä Oikoportin kaltaisen rakennuksen kopioiminen sellaisenaan Möysän Esson tontille ei välttämättä ole ainoa oikea lähtökohta suunnittelulle. Möysän Esson tontille suunniteltavan uudisrakennuksen korkeutta arvioidaan saadun palautteen perusteella, eli Oikoportin kaltainen vaihtoehto on vain yksi esitetyistä vaihtoehdoista. Kaavatyön edetessä toteutusta tarkastellaan myös kaupunkikuvallisin perustein.

Kysymys: Oletteko selvittäneet, miten näin laaja rakentamisaikainen maan myllerrys ja kaivaminen vaikuttaa hulevesien määrää ja laatua heikentäen Joutjärvässä. Saastuneita maa-aineksia löytynee ehkä vielä Mössön tontilta ja VPK:n tontilta.

Vastaus: Molemmilta tonteilta maaperän pilaantuneisuus tulee mahdollisten purkutöiden yhteydessä selvittää ja tarvittaessa maaperä puhdistaa. Myös hulevesien käsittelyyn, viivyttämiseen, johtamiseen ja mahdollisesti imeyttämiseen liittyviä määräyksiä on tarkoitus sisällyttää molempiin kaavoihin. Nämä ovat tärkeitä kysymyksiä erityisesti silloin kun toimitaan pohjavesialueella.

Kysymys: Kiitos kaikille esittelijöille. Kysymys koskien kaikkia kaavaluonnoksia: millä tavoin mahdollisissa muutoksissa on huomioitu liikenneturvallisuus? Alueella sijaitsee Möysän koulu ja pieniä koululaisia kulkee paljon liikenteessä. Etenkin Lidl toisi lisäliikennettä alueelle huomattavasti.

Vastaus: Mikonkadunliittymän kääntäminen liikenneympyrään on yksi keskeisimpiä suunniteltuja muutoksia liikenneturvallisuuden edistämiseksi alueella ja ehtona nyt suunniteltavan kaupan toteutukselle. Liikennesuunnittelua ja sen vaikutuksia tutkitaan nyt keväällä kaavatyön ohella.

Kysymys: Kiitos hyvistä esityksistä. Kysymys alueen pienpalveluista: alueella asuu paljon ihmisiä ja he tarvitsevat monia erilaisia palveluja kuten apteekki, valokuvausliike, kahvila-ravintola, hierojapalvelut ym. Onko yksi iso toimija vaarantamassa nämä palvelut ja näitä palveluja jouduttaisiin etsimään aika kaukaa. Ikäihmiset kaipaavat lähipalveluja monipuolisesti. Laatikkomyymälä ei näitä tarpeita täyttäne.

V: Palvelut ja niiden mahdollisen yksipuolistuminen ovat keskeisimpiä kysymyksiä, miten kaavamuutos alueeseen vaikuttaa. Mahdollisen kaupan suuremman yksikön korvatesa nykyiset pienemmät palvelut, alue säilyisi silti palveluiden alueena, vaikka tarjonta yksipuolisituisikin. Toisaalta myös Lidl mahdollistaa nykyisinkin posti- ja pakettipalvelua konseptissaan. Nykyinen palvelukeskittymä on arvokas ja se on vaikea saada takaisin samanlaisena. Toisaalta ostarilla on suuri korjausvelka, ja on merkittävä kysymys, onko nykyisillä yrittäjillä mahdollista korjausten jälkeen säilyä nykyisissä tiloissa kohonneiden vuokrien takia.

Kysymys: Eikö Ruolan alueella esimerkiksi Tornit ole suojeltuja museoviraston taholta? Voisiko alueesta ostoskeskuksineen ja lehmusreitteineen suunnitella tulevaksi Lahden kaupunki kansallispuistoksi? Joutsaari ja rannat toki mukaan suunnitelmaan.

V: Tällä hetkellä ei ole museoviraston suojelua alueen rakennuksissa. Kansallinen kaupunkipuisto on esimerkki Heinolassa. Kriteereihin kuuluu että pitää olla laajempi historiallisia rakennuksia ja puistoja sisältävä alue. Tätä voisi pohtia.

Kysymys: Möysä-nimi ilmeisesti on lähtöisin maakuopista, jossa ensimmäiset asukkaat asuivat? Kulkiko ylinen Viipurintie tästä, onko siitä mitään jäljellä.

V: Maakuopista ei osata sanoa, mutta vanha maantie on mennyt tästä. Siitä ei ole mitään merkkejä enää jäljellä, mutta linjaus noudattelee Karjalankatua.

Kysymys: Kuinka sitova sopimus Lidlin kanssa on tehty ja Möysän liiketalon kanssa.

Lidl toimii molempien kiinteistöjen hakijana, heillä on kahden keskeinen sopimus.

V: Lidl toimii molempien kiinteistöjen hakijana valtakirjalla. Toimijoiden väliset keskinäiset sopimukset eivät ole julkisia.

Kysymys: Lähtevätkö parkkitalot pois, nyt jo on pulaa parkkipaikoista. Jos Lidl toteutuu, tuleeko lisää parkkipaikkoja.

V: Ostoskeskuksen takana sijaitsee autotalli, joka säilyy käytössä myös mahdollisen kaavamuutoksen jälkeen. Nykyisen ostarin alla sijaitsee tällä hetkellä myös ostarin omistamia pysäköintipaikkoja. Lidl on tutkinut kaavamuutoksen hakijana vaihtoehtoina myös erilaisia rakenteellista pysäköintiratkaisuja, mutta sellaista ei ole nykyisessä vaihtoehdossa. Nykyisetkin maan alla sijaitsevat autopaikat ovat yksityisen toimijan pysäköintitilaa tällä hetkellä ja he päättävät autopaikkojen eteenpäin vuokrauksesta. Omistaja hakee kuitenkin ostoskeskuksen ja alla olevan pysäköintinsä purkua nykyisessä kaavamuutoksessa.

Kysymys: Miltä Lidl näyttää Ruolan alueella, sopiiko laatikkomainen rakennus kaavoittajan mielestä miljööseen?

V: On tulossa kaavaluonnos, jonka yhteydessä tulee esille myös havainnekuvia, joista nähdään alustavasti miltä rakennus näyttää kaupunkikuvassa. Ruolan alueelle hakevalle kaupalle asetetaan julkisivu- ja kaupunkikuvavaatimuksia. Kivimaalla sijaitseva Lidl on esimerkki, joka on rapattu keltaiseksi, kuten viereinen Kivimaan uimahalli. Laatikkomaista rakennusta on siis mahdollista muokata ympäristöön sopivammaksi.

Kysymys: Millainen vaikutus Hiidenkivi yhtiön autopaikkoihin?

V: Nykyisen osatrin eteläpuolella on Hiidenkivi yhtiön autopaikkoja, se on huomioitu suunnitelmissa ja säilyy edelleen.

Kysymys: Onko lähitulevaisuudessa Viipurintie 7 entisen tyhjän huoltoaseman tontin kohtalosta tietoa. Siinä olisi hyvä paikka pysäköintitalolle.

V: Tämä ei ole kaupungin omistama tontti ja ei ole tullut yhteydenottoa omistajalta, joten kaupunki ei voi lähteä kaavoittamaan ilman yksityisen omistajan halukkuutta.

Kysymys: Möysän Esson tilalle tulossa kaksi rakennusta, onko mahdollista rakentaa ne niin että autot olisivat talon alakerrassa. Näin säästyisi viherympäristöä.

V: Hyvä ajatus, myös liikenteen melu on alakerroksissa iso. Asiasta voidaan keskustella tontin omistajan kanssa.

Kysymys: Miten hoidetaan tarpeellinen määrä autopaikkoja alueelle.

V: Joka toisella lahtelaisella on auto ja asukkaiden autot pitää mahtua tontille, Kaupunki ei järjestä niille

muita paikkoja. Siksi pitää mitoittaa niin, että saadaan autot tontille mahtumaan. Kaavasuunnitelmissa on käytetty kaupungin pysäköintipolitiikan mukaista paikkamitoitusta.

Kysymys: Miten järjestätte vanhoihin kiinteistöihin uusia autopaikkoja.

V: Kaupunki ei toteuta vanhoihin, yksityisten omistajien kiinteistöihin uusia autopaikkoja.

Kysymys: Olen asunut alueella pitkään ja Lahden paikannimet-kirjassa kerrotaan mistä nimet ovat lähtöihin. Sitä pitäisi hyödyntää tulevien rakennusten nimeämisessä.

V: Tutkitaan nimistö -asiaa, idea on kiinnostava.

Kysymys: Miten rakennuksen korjausvelka on päässyt niin huonoksi. Nykyään yleinen syy purkamiseen. Museon kannanotto olisi tärkeä.

V: Kiinteistön omistajan vastaus: Kiinteistöä on koko ajan korjattu sen verran, kun mahdollista. Nyt rupeaa hajoamaan putki sieltä ja se rupeaa menemään yli rahapussin, eli tulossa olisi suurempi kerralla toteutettava talotekninen remontti. Hämeenkadun ”kummitustalon” kohtalo uhkaa, ja pelkona ovat ostoskeskuksen tyhjilleen jääminen ja asiattomat kulkijat.

Kysymys: Onko saastuneita maa-alueita?

Huoltoaseman ja VPK:n tontilla varaudutaan tähän ja kaavalla edellytetään selvityksiä ennen rakentamista. Lähtökohtaisesti vahingon aiheuttaja on vastuussa.

Kysymys: Vaikuttaako apteekin ja palvelujen poistuminen VPK:n tontin rakennusten rakentamiseen kun kohderyhmänä ovat ikääntyneet.

V: VPK:n tontin suunnittelussa mukana oleva säätiö on tietoinen muistakin kaavahankkeista ja heillä on kiinnostus hankkeeseen siitä huolimatta.

Kysymys: Löytyykö alueen asukailta halua joukkorahoitukseen rakennusten suojeluun?

V: Asukkaiden aktiivisuudella ja joukkovoimalla on saatu rakennuksia suojeltua, maailmalla on esimerkkejä. Se on siis käytännössä mahdollista, toki kiinteistöjen remointi vaatii aika mittavia panostuksia.

Kysymys: Möysän Esson rakennuksen harjakorkeus suhteessa oikoporttiin. Katu nousee paljon matkalla.

V: Korkeeroa ei erikseen tarkastettu. Tontti on korkeammalla, se on totta.

Kysymys: Onko ostarin tontille mahdollista rakentaa myös asumista?

V: Tämä on ollut keskustelussa, että olisiko mahdollista. Lahdessa rakentamisen tilanne on tällä hetkellä haastava. On kaikkien etu, että kaavoitetaan tontti, jossa suunnitelmia päästään edistämään.

Kysymys: Mössön tiloihin tarvitaan asukastupa ja kohtaamispaikka.

v: Otetaan tämä puheeksi rakennuttajan kanssa, onko mahdollisuuksia yhteisölliselle tilalle.

Kysymys: Lidl edustajalle puheeksi, että ottavat viereisen Viipurintien tontin ja rakentavat siihen pienemmän Lidlin.

V: Mainittu Viipurintien tontti on kooltaan huomattavasti pienempi, kuin nykyiset kiinteistöt, joihin Lidl on sijoittumassa, mutta kyseisen tontin voi ilman muuta ottaa puheeksi toimijan kanssa.

Kysymys: Liiketilän erottaminen niin, että vain ostarin tilalle tulisi Lidl ja osa ostoskeskuksesta säilyisi?

V: Tontin alue on siihen liian pieni. Rakennukset ovat ahtaasti ja uuden kaavan hakija toivoo tontille myös autopaikkoja.

Kysymys: Kuinka liikenne soljuu liikenneympyrästä poistuttaessa. Kavennettu Ahtialantie sumppu, Möysänkadulla olisi käyttöä uusille. Kuinka liikenne on huomioitu uudessa tilanteessa? Mikonkadun liittäminen ympyrään tuo vielä yhden liittymisen lisää.

V. Kysymys on välitetty liikennesuunnitteluun, joka tarkastelee liikennekysymyksiä kaavoitusta tarkemmalla tasolla.

Muita kommentteja tilaisuuden yhteydessä:

- Möysässä asuu paljon vanhuksia. Apteekki ja kukkakauppa on tärkeitä.
- Toisivatko uudet asukkaat lisää yrityksiä Uusien rakennusten liiketilat kalliita. Karjalankadulla on runsaasti liiketilaa.
- Uudisrakennus VPK:n tilalle, sekin on suunnattu senioreille. Apteekkipalvelut ovat tärkeitä.
- Kun Lidl tulee, poistuuko K-kauppa ja sen myötä Posti.
- Lidl ei korvaa apteekkia tai muita palveluja.
- Möysä on mainettaan parempi alue asua, kulttuurihistoriallisesti arvokas kokonaisuus, ensimmäisten joukossa suomessa. Arvo pitäisi säilyttää. Lidl ei paras ratkaisu.
- Jos Möysästä lähtee ravintolat ja palvelut pois, loppuuko perinteinen yhtenäisyys. On ollut Möysä-päiviä ja muuta.

- Kyllä ostarin rakennus pystytään korjaamaan, voidaan kerätä Möysän alueelta ekstraa, koska rakennus on kulttuurihistoriallisesti niin tärkeä. Alueelta puuttuu hyvä ruokaravintola. Ja R-kioski, kukkakauppa ja apteekki halutaan säilyttää. Rahakysymys, tahdosta kiinni.
- Selvitykset tehty, on niin isot korjausvelat ja talo hajoaa nyt pakalleen. Sama koskee Hämeenkatu 45:sta, sama asia edessä. kenelläkään ole varaa siinä enää olla. Jos Lidl tulee, niin huonolta näyttää itäaukion kohtalo.
- Merkittävä asia on hakijan ja kiinteistön omistajan näkemys, vaikuttaa siihen saadaanko palveluja säilytettyä.
- Kuka haluaa Lidlin tuohon? Ei anneta aluetta ahneuden alttarille.
- Möysän Esson tontilla rakennusten teholuku tuntuu isolta.
- Kaareva tontin muoto on haastava. Keskusta-alueella on toki tehokkaampiakin tontteja.
- Miksi uusia taloja, kun vanhatkaan eivät käy kaupaksi. Lahti supistuu muuttohäviökaupungiksi.
- Asun Möysässä Tenavankadulla. Täällä alueella asuu monia ikäihmisiä ja me käytämme Möysän ostarin palveluja, kuten apteekkia, kukkakauppaa ja R-Kioskia. Ne ovat tärkeitä lähipalveluja. Toivomme, että Lidl tulee osaksi ostaria, mutta näille lähipalveluille tulee jäädä toimitilat. Ne ovat ns. alatalossa, ne voivat jäädä siihen ja ylätalon tilalle Lidl.
- Möysän ostarin alue. Sinänsä olisi kiva meille lähialueen asukkaille, että Lidl tulee alueellemme. Mutta nykyisin ostarilla on sellaisia palveluja, mitä me asukkaat käytämme. Apteekki, R-Kioski, kukkakauppa ensisijaisina, joskus myös hierontapalveluja kipeytyneiden lihasten hoitamiseksi. ESS:ssä julkaistun luonnoksen mukaan uusi Lidl veisi nämä palvelut lähialueelta. EI HYVÄ LAINKAAN!

3. Suunnittelijoille jätetty taustatieto lomakkeella

Tilaisuudessa oli myös mahdollista jättää taustatietoa suunnittelukohteista. Saimme osallistujilta seuraavia kohdekohtaisia ja yleisiä kommentteja paperille tai diginä. Vastaukset on välitetty kaupunkisuunnittelun asiantuntijoille.

Yleiset terveiset kaupunkisuunnitteluun Möysästä:

- Hyvä ja tarpeellinen tilaisuus

- Kunhan alueella tulee olemaan yhä jossain muodossa ainakin apteekki, postipalvelut ja iltamenoa ruokakaupan lisäksi, niin asukkaat tulevat varmasti olemaan tyytyväisiä.
- Ok
- Ruolan keskellä oleva puistoalue kaipaisi kohennusta. Puisto on todella tärkeä ja se täytyy aivan ehdottomasti säilyttää, samoin sen puut jotka luovat kesällä varjoa. Se on erityisen tärkeä alueen lapsiperheille ja myös Lounaan päiväkotikäyttää sitä. Oli mukavaa, että sinne ilmestyi talvella uusia leikkivälineitä, mutta vieläkin enemmän olisi mahdollista tehdä: viihtyvyyttä lisääviä istutuksia? aikuisten ulkokuntosalilaitteita?
- maatrampoliineja ja muita uusia innostavia leikkivälineitä? Varsinkin kun Ruolan ostoskeskus uudistuu, alueelle voi tulla leikkijöitä myös lähitalojen ulkopuolelta.
- Myös aita leikkipuiston ja lähitalojen parkkipaikan välillä lisää viihtyvyyttä ja turvallisuutta.
- Mitä on ajateltu Möysän entisen päiväkodin paikalle? Nyt päiväkotikäyttö on tyhjiä. Voisiko sen korjattuihin tiloihin tai mahdolliseen uudisrakennukseen tuoda niitä palveluja, jotka nyt ehkä katoavat Ruolan ostarilta? Tai vielä parempaa, voisiko alueelle luoda toisen "perhepuiston", kun alue muutenkin on hyvin puistomaista Möysän ja Paavolan rajalla. Töyrykadun paloautopuisto on tosi kiva ja kun vielä Möysän päiväkodin piha-alueen yhdistäisi siihen teemallisesti ja sen leikkivälineistä pidettäisiin oikeasti huolta, toinen perhepuisto olisi jo melkein valmis. Puistomaisuus jatkuisi sitten vielä Karjalankadun toiselle puolelle Ruolan puistoon.
- Ruolan ostarille mahdollisesti tuleva puiseva Lidl ja parkkipaikka vaatisivat ehdottomasti vastapainoksi viheralueisiin ja leikkialueisiin panostamista.
- Hei, Lahti ei ole mikään amerikkalainen suurkaupunki, vaansupisuomalainen pikkukaupunki. Vastustan sellaista tornitalo-suunnitelmia Lahteen. Ne eivät sovi yleiseen miljööseen. Pidetään matala profiili, että luontoa ei ylitetä.
- Tlaisuudessa kävi ilmi, ettei liikennesuunnittelua ollut kuultu suunnittelun yhteydessä. Paha moka, sillä liikennejärjestelyt jos mitkä ovat keskeisiä juuri tässä kohteessa.
- Suunnitteluun voisi lähteä ympäristöstä ja asukkaista. Ei tontin vuokraajan tarpeista pelkästään. Ei pienille tonteille kerrostaloja.
- Kulku Möysän puistoalueelle ja rantaan saatettava pikaisesti kuntoon, jottei kulkua yksityisten pihojen läpi Manttan puisto?). Opasteet kuntoon eri suunnilta uimarannan parkkipaikka etsiville. Parkkipaikka on liian pieni kesällä. Manttanpuiston alareunaan, rannalta lähtijöille on laitettava kiinteä roskis. Muuten ne kannetaan Sammuttajankatu 5 & 7 välisille taloyhtiön kustantamaan lajittelupisteeseen.
- Tsemppiä!

- Uudistukset hyviä
- Pitäisi kunnioittaa vanhaa rakennuskantaa ja uudet samantyyllisiä kts. Karjalankatu

Möysän Esson tontti, Viipurintie 2:

- Suunnitelma hyvä, mieluummin yksi
- Aivan sama. Erilliset talot ilmavampi. S
- VE1 parempi: vain yksi rakennus vastinparina Oikoportille (kahden erillisen sijaan), olisi kaupunkikuvallisesti yhtenäisempi. Yksi yhtenäinen rakennus luo myös paremmin suojaosan sisäpihan. Tätä varmasti arvostaisivat myös tontin asukkaat, jotta edes toinen puoli olisi vähän rauhallisempi ja suojaisampi, kun toinen julkisivu on lähes tiessä kiinni, erittäin vilkkaassa liikenteen solmukohtassa. Alakerrokset ovat todennäköisesti asumiseen todella meluisia/ei miellyttäviä, joten yhden osallistujan ehdotus jonkinlaisesta parkkihallista rakennuksen alaosaan kuulostaisi hyvältä.
- Mieluummin kaksi rakennusta kuin yksi. Tulee kevyempi vaikutelma. Korkeudeltaan ei saa nousta korkeammalle kuin Viipurintien kerrostalot.
- Paikka on henkilökohtaisesti tuttu jo Esson alkuajoilta.
- Se on vuosien kuluessa vähän muuttanut asuaan, mutta voisi olla toimiva vieläkin.
- Korkeaa kerrostaloa ei missään minessä pidä rakentaa. Se olisi jo karhunpalvelus asukkaille, jotka kuulisivat liikenteen huminan ja alfaltin pölyt ikkunoissaan. Nyt suunnittelijat jätit hattuun. EI KORKEAA TALOA; SE OLISI MAISEMAN PILAAJA JA NÄKÖESTE LIIKENTEELLE OSITTAIN. Korkeintaan kolmikerroksinen kauemmaksi tiestä, hyvä lounasravintola, ja vaikka yhteinen olohuone lähiasukkaille.
- Paljon ja isoa on tarkoitus rakentaa aika pienelle tontille. Tuskin kovin viihtyisä ympäristö tuleville asukkaille. Vähemmän olisi tässä ehdottomasti enemmän.
- Mistä tulevat ajoreitit tontille asukaspysäköintiin? Ruuhkautuuko kiertoliittymä Ahtialantielle päin?
- Korkeat rakennukset varjostavat takana olevia matalia rakennuksia ja niiden näkymiä
- Miten kulku autolla ja jalankulku. Vilkas muutenkin liikenteen takia ympyrässä.
- Liikenteellisesti todella haasteellinen sijainti, erittäin vilkas Ahtialantie ja myös Viipurintie. Ostarin Mikonkadun liittymän siirto liikenneympyrään ei vaikuta onnistuneelta on jopa vaarallinen ja liikenne sumppuuntuu.

- Riittävä pysäköintitilan määrittäminen asuntojen määrän mukaan, jotta Möysän koulun ympäristöön ei synny autokaaosta. Huomioitava isoille teille yhtymiset (mahdolliset liikennevalot etc.) Kahden talon kokonaisuus sopii yhtä taloa paremmin tontille, jotta tien päätyyn ei muodostu seinää. Huomioitava, ettei asukkaiden päätyasuminen häiriinny tai koulutie tule vaaralliseksi.
- Sopii hyvin
- Talon tulisi soveltua ulkoasultaan Möysän miljööseen ja jatkeeksi Karjalankadun kerrostaloille. Ehdottomasti harjakatto. Liikennöinti pitää ottaa huomioon.
- Viipurintien 2:n vaihtoehto 2 on parempi, samankaltaisuus muihin tornitaloihin säilyy. Möysänkadun suunnitelma hyvä. 4 kerrosta on riittävä korkeus ja 4 taloa.

Vanha VPK:n tontti, Möysänkatu 5 & 5b

- Suojellaan ja kunnostetaan ehdottomasti vanhat rakennukset, liiketontille kerrostalo kattamaan kustannukset.
- Kankurin llo ja muitakin yhdistyksiä ja kuntosali sinne kunnostettuun rakennukseen kohtuullisella vuokralla, Fellmanni on myytävänä.
- Rakentamisen suunnittelussa huomioitava Pyhättömänmäen liikenneyhteyksien säilyminen (Supankatu) ja sujuvuuden turvaaminen. Puistomaisen ympäristön säilyttäminen.
- Sopii ympäristöön vaikka 6 krs. Rakennuksia. Varjostaako kuitenkin enempi kuin Harju?
- Toivoisin, että nykyiset rakennukset/edes osa niistä säilyisi ja ne korjattaisiin uuteen käyttötarkoitukseen. Harmittaa, että kaupunki päästi nämä upeat rakennukset jo aikoinaan huonoon kuntoon. Ne olisi voinut (voisiko vielä?) kunnostaa vaikka townhouse-tyyppisiksi asunnoiksi (keskustan tuntumaan mielenkiintoisia, uniikkeja asuntoja, joita Lahdessa on tosi vähän!) tai johonkin muuhun käyttöön. Lahdessa on niin vähän jäljellä historiallisia kerrostumia. Mutta jos rakennuksia ei mitenkään voida säilyttää, niin puurakentaminenkin (ja ikäihmisille, hyvällä sijainnilla) kuulostaa hyvältä, ja näytti myös. Hienoa, että olitte huomioineet aikaisempia kommentteja. Sijoittelu ja massoittelu vaikutti monin tavoin paremmalta kuin aiemmassa luonnoksessa.
- Olen itse ollut vuosia VPK:n toihuissa nuorena, mutta talo on päästetty rapistumaan, ja grafiitit on sallittu seinille. Tietty porukka niitä teki "luvan kanssa".
- Sinne voisi rakentaa senioritaloja, mutta kaksi tai kolme korkeintaan, ja kunnan viihtyisä piha.
- Kiitos siitä, että alueen asukkaiden kommentit on otettu huomioon jatkosuunnittelussa. Tärkeää on turvata hyvä kevyen liikenteen yhteys Möysänkatu 3-5:n ja 7:n välillä.

- Julkisivujen puumateriaali oudoksuttaa, sillä lähitienoilla ei ole kuin yksi pieni vanha puuverhoiltu talo Ahtialantien liittymässä.
  - Joutuukohan kaupunki maksamaan pihamaiden puhdistukset?
  - Möysänkatu 4 ja 6 eteen tulevat talot ehdottomasti maks. 3 kerrosta. Lasiseinäisen hissini voi laittaa niiden kahden talon väliin.
  - Möysänkadun liikennettä ei ole huomioitu.
  - Suunnitellut talot vietävä ehdottomasti lähemmäs Karjalankatua. Silloin tulisi tilaa kevyen liikenteen väylälle Möysänkadulle.
  - Kaavassa pitää ehdottomasti määritellä rakennusmassojen sijoittelu ja räystäskorkeus
- Kaavaillut senioritalot toisivat rauhallisuutta ja turvallisuutta alueelle. Möysänkadun läpiajoa Pyhäntömältä Ahtialantielle ja päinvastoin rajoitettava.
- Harmittaa näidenkin vanhojen rakennusten purkaminen, mutta ainakin ne tilalle suunnitellut rakennukset näyttivät sopivan ympäristöön.
- Miten Möysänkadulle kuljetaan?
- Liikenneturvallisuuden kannalta hyvä, että talot Karjalankadun varressa. Talokorkeus järkeistyy. Silti aiemmin tehty rakentamispäätös (Möysänkatu 4) otettava huomioon ja kattokorkeus päätöksenmukainen myös nyt. Toinen vaihtoehto muuttaa ympäristön rajoitteet pois Möysänkadulta koskien rakennusoikeutta ja korkeutta tasapuolisen kohtelun toteuttamiseksi. Hyvää oli myös parkkipaikat ja olisikin tärkeää, että parkkeeraus jää omalle tontille. Möysänkadulle olisi syytä saada pysäköintikieltialue. Talojen materiaali poikkeaa ympäristöstä ja olisi syytä määritellä uusiksi.
- Matalia taloja
- Säästetään puistoalueet
- Autopaikat rakennusten alle, etenkin uudistuotannossa. Vihreä ympäristö on tulevaisuutta.

Ruolan ostarin tontti, Viipurintie 1:

- Ei Lidliä! Suojellaan ilman muuta. Entiset toimijat etusijalle, kun ovat taas vuokrattavissa. Kaupungin avustusta vuokraan?!
- Monipuoliset palvelut (postipalvelut, kaupat, apteekki, hieronta, kuntokeskus, kioski, kukkakauppa...) tulee säilyttää alueella. Turvattu riittävästi pysäköintitilaa palveluiden äärellä.

- Palvelut on säilytettävä. Mestari on säilytettävä.
- Tämä on todella haastava tapaus. Ymmärrän ja ole samaa mieltä, että ostoskeskuksen ympäristö vaati kehittämistä ja laajaa kunnostusta ja peruskorjausta (joka tietysti maksaa, mutta olisi sen arvoista). Toivoisin kuitenkin mieluummin vahvuuksiin panostavaa kasvojenkohotusta kuin totaalista purkamista yhden ruman, kaupunkikuvaa rumentavan ja elävyyttä syövän "laatikkomarketin" tieltä. Nykyistä K-marketia hieman isomman kaupan toivottaisin kyllä muuten tervetulleeksi, mutta Lidl, joka söisi muut nykyiset palvelut ja alueen omaleimaisuuden, ei kuulosta hyvältä. Ruolan ostarin vahvuudet ovat monipuoliset palvelut ja pienet yritykset, ja 60-luvun arkkitehtuurista ja aluerakentamisen kokonaisnäkemyksestä muistuttavat piirteet. Väestö koko Suomessa ja asukaskunta Möysässä vanhenee, joten se tulisi erityisesti huomioida kaupunkisuunnittelussa. Mutta ovat lähellä olevat palvelut ovat tärkeitä meille muillekin, kuten tällaiselle autottomalle kolmi-nelikymppiselle pariskunnalle. Vieressä sijaitseva kuntokeskus on ollut itselle erityinen henkireikä ja postipalvelut meillä viikoittain käytössä.
- Tilaisuudessa tuli erittäin hyvä kysymys ja puheenvuoro Tapani Ripatilta. Kaikkihan me tiedämme, että korjausvelkaa syntyy kun remontteja ja kunnostuksia ei tehdä ajallaan, joten omistaja lienee tässä taas ihan tarkoituksellisesti laiminlyönyt omaisuutensa kunnossapidon (toiveissa että saa purkuluvan) välittämättä ekologisesta, sosiaalisesta ja kulttuurisesta kestävydestä lainkaan. Erityisesti ihmettelin kiinteistön omistajan kommenttia, jossa väitti, että myös uudempi v. 1989 rakennettu osa on niin huonossa kunnossa, ettei sitä kannata korjata - siis vasta 35 vuotta vanha rakennus?!
- Ruolan ostari on kulttuurihistoriallisesti arvokas ja olisi harmi, jos kaikki sen palvelut menetetään. Toivottavasti vielä löytyisi taho, joka haluaisi kehittää Ruolan ostarin seutua monipuolisesti. Toki Lidl on parempi vaihtoehto kuin jos paikalle
- rakennettaisiin kerrostalo. Lidl on sentään matala rakennus kuten nykyinen ostarikin.
- Se on kulttuurihistoriallisesti tärkeä kohde, ja siksi se on ehdottomasti säilytettävä. Se on tietenkin pakko korjata, ja joltain osin se voisi olla kaksikerroksinen. Korjausvelkaa korostetaan liikaa. Ruolan asuintalot ovat myöskin korjattu, että asukas tai osakas voi maksaa rahoitusosan kerralla tai vähitellen kk:sittain.
- Mahdollisuuksia on tehdä liikehuoneistosta ihan myyntiosakkeen, autohallista myös. Tai sitten joka tapauksessa pistää laajemmat rahat hakuun; esim. EU:lta, valtiolta, kaupungilta tai yleiskeräys möysäläisiltä. Paikkaa pitää mainostaa Ruolaan ehdottomasti kuuluvana osana. Purkaminen kielletty. Lidin peltipurkki pilaisi sen varmasti. Meillä on lähellä K-market, ja siitä saa ruokatavaroita.

- Nyt mennään palvelu edellä, ei missään nimessä sitä saa myydä ns. rahaihmisille, jotka ajattelevat vain nettituloa, eikä monipuolista palvelua meille asukkaille.
- Tämä on katastrofaalinen suunnitelma! Ostarin monipuoliset palvelut (kymmenkunta eri alojen toimijaa) supistuisivat minimiin (siis yksi yritys).
- Kaava pitää korvamerkitä puurakentamisen alueeksi.
- Luonnoskuvat pitää piirtää oikeaan korkoon. Nyt uudisrakennukset montussa, että näyttää matalammalta. Eli todellisuudessa nyt näytetyt kuvat ovat kolmekerroksisia kun tontti tasataan.
- Kannatamme nykyisen ostarin purkua, mutta uuteen liiketilaan tultava riittävästi palveluita ja toimijoita, ei vain Lidl. Yleisten tilojen turvallisuus ja viihtyisyys taattava, ei sokkeloita asiattomille hengailijoille.
- Minkä vuoksi myös Karjalankadun liikerakennus pitää purkaa. Siinä ovat ne palvelut, joita vanhempi väestö tarvitsee. Posti, apteekki ja kukkakauppa. Onko sekin rakennus niin huonossa kunnossa.
- Mitä käy vanhassa ostarissa toimiville yrityksille?
- Runsaat palvelut on tärkeitä. Todella huono ratkaisu ja murheellista, että yksi yritys tuhoaa lähipalvelut. Eikö ostarista voida pyytää muitakin tarjouksia vedoten niiden palvelujen suppeuteen.
- Tontin kaavoituksessa määriteltävä esim. 20% erityyppisille tiloille kuin pääsääntöinen tarkoitus. Esim 80% ruokakauppa +10%apteekki ja 10% kukkakauppa. Varsinkin apteekin olemassa olo syytä kaavassa turvata, jotta suunnitellun Yrjö ja Hanna säätiön asukkaiden palvelut olisi lähellä. Lisäksi K-kauppa jo alueella.
- Apteekki ja R-kioski säilytettävät onhan se Karjalankadun osoitteessa. Välttämätön ikäihmisille, kun nyt suunnitellaan lisää seniori-ikäisille asuntoja.
- Lidl vain ehdolla, että apteekki, R-kioski, kukkakauppa saavat tilat siihen. Kaupunki pistää rahaa joka paikkaan, jolla ei ole mitään arvoa.
- Paavolan CM vapautuu kun muuttaa uuteen Luhdan kortteliin. Talon valmistuttua Lidl voisi siirtyä vanhan CM tiloihin?
- Ostoskeskuksen alakerran autopaikat säilytettävä (45 paikkaa). Lidlin voi rakentaa sen päälle. Mikonkadun yhteys on säilytettävä. Nykyiset palvelut on säilytettävä. R-kioski,apteekki ym.ym. Emme toivo Lidlistä mitään harmaata peltilaatikkoa, koska hyvännäköisiäkin rakennuksia osataan suunnitella. Kiinteistö Oy Itä-aukio on tosi huonossa kunnossa, että nurin vaan. Alakerran tallin on säilytettävä, samoin Hiidenkiven maanpäälliset tallit, josta voisi korottaa parkkitaloksi.

- Toivotaan palveluiden säilymistä
- Möysän liikenneympyrään kaistoja
- Ruolan ostarin suihkulähde/patsas säilytettävä entisellä paikalla. Mihin autot jatkossa jos autotalli häviää. Myös Viipurintien talojen pihossa vähän parkkitilaa.
- Läpiajokielto Sammuttajankadulle. Autoilijat käyttävät oikotienä ettei tarvitse ajaa liikenneympyrän kautta. Koululaisia kulkee ja häiritsee talojen asukkaita.
- Sammuttajankadun liikenne häiritsee asukkaita ja koululaisia!
- Apteekki täytyy löytyä, miksi apteekki, R-kioski ym. muut eri rakenuksessa olevat pitäisi purkaa kun ovat karjalankadun osoitteessa.
- Ruolan ostoskeskuksen tilalle muitakin palveluja. Lisäksi liikuntapaikat olleet tärkeitä.
- Möysänkatu 3-5- ei saa rakentaa kuin korkeintaan 3 kerrosta korkeita taloja
- Lidl kaavoittaa myös Karistoon. Otetaanko kaavoituksessa huomioon liiketilojen tarpeellisuus. Suunnittelija totesi 2-3 kertaa, että asuinrakentaminen Lahdessa on hankalaa tällä hetkellä.
- Kuulkaa asukkaita, ei ylikansallisia yrityksiä. T trafiikki tulee olemaan järkyttävä, kun poiketaan kauppaan matkalla kotiin.

Muistion laativat vuorovaikutussuunnittelijat Juuso Heinämäki ja Ilona Reiniharju